

Denne ukas viktigste	2
<i>Innlevering av fakturaer, refusjon for personutlegg, reiseregninger – siste frist!</i>	2
<i>Korrekt post- og besøksadresse for instituttet</i>	2
<i>Invitasjon til studiekvalitetsseminar</i>	2
<i>Påminning: reserver 22.12. kl 12 og utover til innflyttingsfest</i>	2
Essentials in English	3
<i>The moving operation is ongoing – patience continues to be a virtue</i>	3
<i>Getting established once we've moved</i>	3
<i>Moving FAQ</i>	3
<i>What to do when you would like a refund for a work-related expense</i>	3
<i>BIOLOGY to be evaluated in 2010</i>	3
Siste nytt fra BIO	4
<i>Flyttingen fortsetter – tålmodighet er fortsatt en dyd</i>	4
<i>Først flytting – så samling</i>	4
<i>Æresbevisning til John Birks fra University College of London</i>	4
<i>Store EU-prosjekter er sikret: finansiering av ny flåte på Espegrend</i>	5
<i>Søknadsbehandlingen i Havbruksprogrammet</i>	5
<i>BIO vs Institutt for biologi or Department of Biology on the External web</i>	6
<i>Vedlikehold og opprustning av undervisningsrom</i>	6
<i>Lakselus sprer dødelig parasitt</i>	6
<i>New MAR-ECO book</i>	6
STIM-news	6
<i>Summing up 2009</i>	6
Siste nytt fra verden rundt oss	7
<i>Nedetid på IT-tjenester 5/12</i>	7
<i>Fremgangsrrike vitensentre</i>	7
<i>Strategisk satsing for universitetsmuseene</i>	7
<i>Joint doctoral programmes call for papers</i>	7
<i>Ledige stillinger for biologer</i>	7
Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter	7
<i>YGGDRASIL - mobilitetsstipend for yngre forskere og utenlandske PhD studenter (IS-MOBIL)</i>	7
Ny doktorgrad	8
<i>Prøveforlesning Binh Thuy Dang: What is a species?</i>	8
Avsluttende mastergradseksamen	8
<i>Petter Lohne: Interactive effect of photoperiod and temperature on growth performance, feeding parameters, blood chemistry and muscle growth in juvenile Atlantic Halibut (Hippoglossus hippoglossus L.)</i>	8
<i>Anne Aasjord: Adferd som stressmål: Atlantisk laks under fluktuerende temperaturregime</i>	8
Faglige møter	8
<i>Etikk i forskning og utdanning</i>	8
<i>Invitasjon til programkonferanse for Miljø 2015</i>	8
<i>Symposium on Climate Change Effects on Fish and Fisheries</i>	9
<i>Programkonferansen HAVBRUK 2010</i>	9
<i>MIC: Course in Confocal microscopy</i>	9
<i>MNT konferanse</i>	9
<i>Summer school programmes</i>	9
<i>Seminar: Bridge over troubled water</i>	9
<i>Sjømatdagene 2010</i>	10
<i>ASLO and NABS - summer meeting</i>	10

<i>Symposium on Climate Change Effects on Fish and Fisheries</i>	10
Nye artikler	10
<i>Hanita Tambi, Gro Anita Fønnes Flaten, Jorun K. Egge, Gunhild Bødtker, Anita Jacobsen & Frede Thingstad: cellesform og fosfatopptak</i>	10
<i>Marius Karlsen & Are Nylund: karakterisering av genom til laksevirus</i>	10
<i>Gunnar Raddum: karakterisering av økosystem i europeiske alpine innsjøer: geografi versus miljø.</i>	11
<i>Kathy Willis: 5300 års regnskogstudie og hvorfor Symphonia døde ut på Madagaskar</i>	11
<i>Christian Jørgensen: nye tankemåter og statistiske verktøy i atferdsøkologien</i>	12
<i>Chitra Baniya & Torstein Solhøy: artsrikdom og høyde for lav i Nepal</i>	12
<i>Stein Kaartvedt & Arved Staby: studie av fiskeatferd fra ekkolodd på havbunnen</i>	13

Denne ukas viktigste

Innlevering av fakturaer, refusjon for personutlegg, reiseregninger – siste frist!

Året nærmer seg slutten, og for å oppnå korrekt regnskap for 2009 er det satt følgende frist for innlevering av inngående faktura og refusjon av personutlegg: **14.12.**

Reiseregninger skal f.o.m. i dag leveres omgående etter reise.

Korrekt post- og besøksadresse for instituttet

Postadresse: Universitetet i Bergen, Institutt for biologi, Postboks 7803, 5020 Bergen

Besøksadresse/vareleveringsadresse: UiB, Institutt for biologi, Thormøhlensgate 53a, (2.etg)

Invitasjon til studiekvalitetsseminar

Utdanningsutvalget og Utdanningsavdelingen har også i år gleden av å invitere ansatte og studenter til internt studiekvalitetsseminar. Tema denne gang er ”Studentaktiv forskning”, og målgruppen er i første rekke programkoordinatorer, programansvarlige, lærere og studenter ved UiB, og ellers andre som er interessert i studiekvalitetsarbeid ved institusjonen.

Tema som vil bli diskutert er m.a.:

Studenter i vitenskapelig lagarbeid

Med studenter på feltarbeid

Forskerlinjen

Fra grunnstudier til forskerutdanning

Eksperter i team – NTNUs emne i tverrfaglig samarbeid

BIO300 blir tatt med som et godt eksempel, og Louise Lindblom m.fl. skal holde et kort innlegg.

Tidspunkt: Torsdag 10. desember 2009 kl 9:00 - 15:00

Sted: Auditoriet, Vil vite-senteret

Seminaret er gratis, men av hensyn til bevertning ber vi om påmelding innen 4. desember (fristen er forlenget i forhold til det som er oppgitt i program mm).

[Påmelding](#) **OBS! Påmeldingsfristen er i dag – 4. desember.**

Påminning: reserver 22.12. kl 12 og utover til innflyttingsfest

Det skal komme et påmeldingsskjema, for det skal serveres noe spiselig. Men pass på å ikke ha andre avtaler den dagen, for da skal vi feire nybyggene våre.

Mer info om følgende utlysninger og mange flere (inkl. løpende, dvs. uten frister) finner du [her](#)

Husk å sende søknadsutkastet til post@bio.uib.no 1 uke i forveien (gjelder ikke mindre bevilgninger som legater og fonds)

21. des	Obligatorisk skisse SFI (Senter for forskningsdrevet innovasjon (SFI) (Endelig søknad 21. april 2010)	5. jan	FP7: Environment
31. des	Marie Curie Reintegration Grants (RG)	14. jan	FP7: KBBE , Ocean of tomorrow, Africa
17. mar	ERC Advanced Grants, Life sciences	31. jan	SCOR visiting scholars
21. apr	SFI (Senter for forskningsdrevet innovasjon - Endelig søknad)	17. feb	YGGDRASIL (IS MOBIL) mobilitetsprogram for utenlandske ph.d-studenter og yngre forskere

Essentials in English

The moving operation is ongoing – patience continues to be a virtue

BIO has now been moving for a week and it is a constant learning process. We knew before that although Gunnar and his team had managed to anticipate and plan for most of the challenges, there would have to be some things that were not taken into account. Unfortunately not all the new building infrastructure is in place. Some things have been delayed, and some things have simply been forgotten.

We hope to rectify this as quickly as possible – so please be patient and support the moving organisers in their work. While you are waiting for your internet and network connections to be established, try to remember that it was not so long ago that we didn't have internet at all!! Even personal telephones are a relatively recent phenomenon!! It may be that you will prefer to work from home for a few days or even a week.

Please let us know about any major difficulties, and things that we might have not considered – we welcome feedback. We will establish a prioritised list of things to address – but most of these will have to wait until the new year. At the moment we can only address the immediate needs.

I am grateful to be able to report that most of the feedback I have received is along the lines of how nice the new building facilities are, or how great the new lab facilities are. It really looks as though that once the dust has settled, we will have a wonderful new BIO location.

Getting established once we've moved ...

Why are we moving, actually? To get new lab facilities? No – to get new colleagues or re-discover old ones and to build new working relationships. Right from the start, let's be active in taking advantage of this new closeness. Why not establish research group traditions of taking morning coffees together in your kitchen corners, and maybe plan to go out to one of the canteens (try the one between the C & D Block or at Vilvite) for lunch. Make some lunch dates with colleagues who were once in different buildings or from different groups – network / bridge build! Think about eating at the canteens outside the peak times – early or late lunches!

Jarl Giske

Moving FAQ

Moving [FAQ](#) (Frequently Asked Questions) continues to be updated.

What to do when you would like a refund for a work-related expense ...

In order to facilitate the refund process BIO has developed a [form](#) for the refunding of personal work-related expenses. We recommend that you download the [form](#) to your machine. The original receipt for the expense must be taped to an A4 and included with the form (taped because of scanning, please do not staple or glue).

Remember to include information about what project / analysis type / research group etc should be charged for the expense.

The completed and printed out form should be signed by the project leader or the research group leader or the researcher if it comes from their own funding, and then placed in the post box marked: økonomiseksjonen.

BIOLOGY to be evaluated in 2010

The Research Council of Norway (NFR) will be evaluating Biology in 2010. The last Biology evaluation was in 2000. The evaluation will most certainly focus on research groups: what are their goals, how well are they meeting these goals etc. More information to come.

Siste nytt fra BIO

Flyttingen fortsetter – tålmodighet er fortsatt en dyd

Nå har vi vært i flytting i ei uke, og vi har lært litt underveis. Det vi visste på forhånd, var at selv om Gunnar & co har tenkt gjennom mye, så er det også noe vi har oversett. Dessuten har ikke alt i byggingen kommet like langt som det skulle være. Nå vet vi en god del mer om hva som er forsinket og hva vi har glemt å tenke på.

Forhåpentligvis vil vi rekke å rette opp det som er glemt eller forsinket før vi blir særlig eldre, så vær snill å tenke på alle som jobber her med tålmodighet. Dersom du oppdager at telefonen ikke har summetone, så vit at det for noen år siden var flere års ventetid på å få innlagt telefon. Og dersom internettforbindelsen mangler, så vit at jeg ble nesten helt ferdig med doktorgraden før internettet var på plass. Tenk så mye bedre vi har det nå! Ting vil ordne seg før vi blir gamle, så hold ut! Kanskje du skal jobbe hjemmefra en dag eller ei uke, dersom du plages av midlertidigheten vi lever i på Marineholmen.

Andre forhold er det verre med, kanskje er det viktige ting vi helt har oversett. Da tar vi imot innspill, men de nærmeste dagene og ukene klarer vi ikke å fokusere på annet enn slikt som haster. Ombyggingsbehov etc må vi vente med til over nyttår.

Men heldigvis – de aller fleste kommentarene som har nådd helt fram til meg har vært av typen ”Så flott det er her! Du må komme og se på laben min!”. Det tyder på at når byggestøvet har fått legge seg og blitt vasket ut, så skal BIO kunne nyte nybyggene.

Først flytting – så samling

Hvorfor flytter vi? For å få nye laber? Nei, for å få nye kolleger!!! For å kunne være sammen med hverandre! UiBs ledelse har hørt på våre bønner og trodd oss på at samling av biologene i ett felles bygningskompleks skulle utløse enda mer og bedre vitenskap. La oss allerede fra første stund i

nybyggene bruke nærheten aktivt. Mitt forslag er du tar morgenkaffe i forskningsgruppa sin sosiale krok, men går til en av kantinene (i mellombygget, mellom C og D-blokkene eller i Vitensenteret) for å spise lunsj. Sett deg sammen med noen du ikke ser hver dag! Eller gjør en lunsjavgtale. Men selv uten lunsjavgtale treffer du folk fra BIO, DNS, MBI, NIVA og fra det som før het Unifob og nå bare Uni: folk fra Sars-senteret, bioinformatikere, beregningsvitere, oljemikrobiologer og miljøforskere. Er du ikke litt nysgjerrig?

Det kommer til å bli fullt i disse kantinene i den mest hektiske tida, så det er en fordel for dem som spiser sent og/eller tidlig.

Hilsen Jarl Giske

Æresbevisning til John Birks fra University College of London

Professor **John Birks** received a huge surprise on Thursday last week. He has been invited to join the Fellowship of University College London with the title Honorary Fellow. UCL Honorary Fellowships are awarded to about 6 people per year who have not gained their degrees from UCL (i.e. are not alumni) but have attained distinction in the arts, literature, science, or public life, have rendered exceptional service to UCL, or have or have had a close association with UCL. (UCL Fellows are those that have been former students at UCL; there are about 6 of them per year as well.)

UCL is part of the University of London and it alone can award degrees. UCL cannot award its own degrees. Therefore, the system of Fellowships is the equivalent within UCL to an Honorary Degree.

John Birks has had a long association with UCL since SWAP (acid rain) days in the 1980s, when he collaborated with Rick Battarbee and his group, Cajo ter Braak in Wageningen, and Ingemar Renberg and his group in Umeå to prove that lake acidification was the result of acid precipitation and not changes in land-use or other factors. This proof changed environmental and energy policy in Britain. The SWAP work resulted in the birth of palaeolimnology as a recognised subject within palaeoecology. It also led to the initiation of numerical analyses and quantitative environmental reconstructions from palaeo-data. Subsequently, John has collaborated with many members of Rick Battarbee's Environmental Change Research Centre on numerous projects

and he has taught a numerical analysis course and a pollen analysis course annually for the last ca. 20 years.

The contribution of Rick Battarbee to the acid rain debate and its effect on Norway was recognised by his election as Foreign Member of the Norwegian Academy of Science and Letters some years ago. Now, this honour has been reciprocated.

Congratulations, John!

Store EU-prosjekter er sikret: finansiering av ny flåte på Espegrend

En veldig god og viktig nyhet kom til BIO denne uka: fakultetet sikrer finansiering av ny flåte og flytebrygge på Espegrend. Dermed vil vi være i stand til å gjennomføre de to store EU-prosjektene vi nylig har fått. Det første var [MESOAQUA](#) (som ledes av **Jens Nejtgaard**), som er et forskerutvekslingsprosjekt der forskere fra hele Europa kan komme til [Espesgrend](#) og 5 andre mesokosmeanlegg i Europa for å gjøre sin forskning. Problemet er at selv om anlegget på Espegrend er verdensberømt, og ledende marine forskere fra hele verden har brukt det og kjenner igjen bildet under,

- så er det ikke slik det ser ut lenger. Flåten er tauet i land av HMS-grunner og kan derfor ikke brukes til annet enn å ta bilder av:

Men nå har vi fått beskjed fra fakultetsdirektøren om at vi får den millionen som skal til for å sette den i stand. Ikke bare til MESOAQUA, men også til **Frede Thingstad** og hans forskningsgruppe sitt store ERC Advanced Grant "MINOS". Både Frede, UiB og ERC sine eksperter har lagt stor vekt på mesokosmesenteret, og det er helt nødvendig å ha flåten og flytebryggen intakt for å gjennomføre både MESOAQUA og MINOS. Nå ser dette ut til å være i boks.

Søknadsbehandlingen i Havbruksprogrammet

HAVBRUK er ferdig med sin søknadsbehandling og fra BIO gikk flg. prosjekter inn:

- *The smolt probe - novel tools for assessment of smolt quality and marine performance in Atlantic salmon* med **Sigurd Stefansson** som prosjektleder

- *Cod Development CODE* med **Ivar Rønnestad** som prosjektleder (prosjektet skal samordnes med to andre prosjekter)

I tillegg er BIO (ved **Frank Nilsen**) tungt inne i lakselusplattformen *Salmon louse - prevention and treatment* som ledes av Ole J. Torrissen ved Havforskningsinstituttet, og **Sigurd Stefansson** svært involvert i prosjektet *Early puberty in salmon males in seawater - causes and consequences for hypoosmoregulatory ability and welfare* som skal ledes av Geir Lasse Taranger ved HI.

Gratulerer til de heldige dyktige. Fullstendig liste over innvilgede prosjekter finner du ved å klikke deg videre [herfra](#).

BIO vs Institutt for biologi or Department of Biology on the External web.

Etter en forslag fra **Beate Ulrikke Rensvik** sier Jarl at vi bør i veldig stor grad bruke Institutt for biologi og Department of Biology istedenfor BIO på eksterntweben.

Vedlikehold og opprustning av undervisningsrom

Se [vedlagte brev](#) fra IT-avdelingen og gi rangerte innspill til vedlikehold og opprustning av undervisningsrom innen 15. desember 2009. Innspill kan legges i ePhorte under sak 2009/14494. (fra Kjell Trengereid, arealkoordinator, MN-fakultetet)

Lakselus sprer dødelig parasitt

Are Nylund sier at en nyoppdaget parasitt viser at lakselus er langt farligere enn tidligere antatt. Lusen sprer den dødelige parasitten, som også kan smitte villfisk. Les mer fra [Adressa](#) og les en tilsvarende sak i [Halden Dagblad](#) Mer om saken i [BT](#), [Helgeland Arbeiderblad](#) og [Avisen Agder](#).

New MAR-ECO book

[MAR-ECO](#) has produced a new book by Peter Boyle entitled "[Life in the Mid Atlantic](#)". The book would make a great Christmas gift and is available for a special price for students and UiB employees from Bergen Museum gift store.

MAR-ECO is part of the 10-year [Census of Marine Life](#) initiative that wraps up in 2010. There was recently an enormous [press release](#) around the world with image material from many of the component projects including MAR-ECO. One of the project leaders, Tone Falkenhaus, from IMR has an article in [forskning.no](#).

STIM-news

Summing up 2009

The STIM board would like to thank to all of you whom somehow participated in our events this year. We successfully organized Winter and Autumn trips, in which many international students from all over the world join us. We also became STIM waffle makers, bringing a nice smell on the 3rd floor at HIB every Thursday. And finally, we organized PhD seminars with the main objective of getting together both Master and PhD students. We would like to thank to **Mia Bengtsson**, **Agurtzane Urtizberea**, **Antonio Cuevas** and **Paolo Simonelli** for their participation.

The semester is over; changes and new STIM events are coming up for next year. STIM has an **open position**, we need a new Vice-president. **Sofia Fortunato**, STIM vice-president and PhD liaison will go on maternity leave and therefore she can't longer be part of our board. If you would like to join STIM and be part of our board, do not hesitate to contact us. Finally, we are happy to announce a new winter trip coming up in the second weekend on **February 2010**, so keep that date on mind and visit our website for more updates <http://www.stim.uib.no/join.html>

Remember that STIM needs you. Comments and ideas are always very welcome!

It is only with your participation that we can make STIM stronger and better each year.

We wish you all Merry Christmas and a happy new year 2010

See you Next year!

STIM board

Siste nytt fra verden rundt oss

Nedetid på IT-tjenester 5/12

Lørdag 5. desember blir det generell nedetid på IT-avdelingens Unix-servere. Dette innebærer at det kan bli brudd på ganske mange tjenester. Vi anbefaler å ikke utføre arbeid som krever IT-tjenester fra UiB denne dagen. Blant tjenestene som blir tatt ned er hjemmekatalog og e-posttjenester.

Fremgangsrike vitensentre

Norske vitensentre får godt skussmål og holder høy internasjonal standard, heter det i evalueringsrapport. [Les mer](#)

Strategisk satsing for universitetsmuseene

Forskningsrådet har bevilget fem millioner kroner til økt forskningsinnsats ved universitetsmuseene. Nå etablerer museene forskernettverk og strategisk forskningssamarbeid for å nå sine mål. [Les mer](#)

Joint doctoral programmes call for papers

Gry Kibsgaard from FA sends the following message:

UiB er deltaker i et europeisk prosjekt på fellesgrader (JOIMAN), den ene arbeidsgruppen i dette programmet skal utarbeide en best practice rapport på joint doctoral programmes. I den anledning ønsker en å samle inn gode essays som omhandler doctoral programmes, enten i forhold til policy level eller i forhold til management og planning. [Vedlagt](#) finner dere en call for papers. Det hadde vært veldig fint hvis dere kunne ha distribuert denne til aktuelle personer, vitenskapelige ansatte som studenter, ph.d.-kandidater som kunne tenke seg å skrive om dette. Vi har flere som arbeider med dette feltet på SV så det er viktig at aktuelle utdanningsmiljø også får denne [call for papers](#).

For øvrig hadde vi et ok fellesgradsforumsmøte i går hvor vi diskuterte potensiell fellesgadsbestemmelse og mal for cotutelle avtaler. Vi er i prosess og det er spennende ting som skjer fremover.

Hører gjerne fra dere om det er andre miljø som kan være aktuelle å sende ut denne [call for papers](#);:-)

Ledige stillinger for biologer

Sjekk oversikten på [jobbnor](#)!

snarest	Traineestilling - NIVA Chile
06.12	Direktør ved Forskningsavdelingen
07.12	NIFES: Overingeniør/senioringeniør
07.12	NIFES: Avdelingsingeniør/overingeniør - eitt års vikariat
09.12	University of Aberdeen: PhD in decision-making behaviour of the fishing industry
10.12	BIO: postdoktor, lakselus
11.12	HI: Forsker – Miljøvirkninger av havbruk
12.12	Artsdatabanken: direktør
14.12	Forskningsavdelingen: Rådgjevar (forskningskoordinator)
14.12	Project and Communications Officer at PAGES (Past Global Changes), Bern, Switzerland
16.12	Assisterande fakuletsdirektør (nestleiar) ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
31.12	2 PhD -positions U of Wellington, New Zealand (molecular biology - coastal marine species)
04.01	Associate/full curator of Invertebrate Paleontology, Florida, USA.
14.01	Postdoc Marine Algal Physiologist: Ocean Acidification, Dunedin, New Zealand

Forskning: utlysninger, nye satsinger og prosjekter

YGGDRASIL - mobilitetsstipend for yngre forskere og utenlandske PhD studenter (IS-MOBIL)

Norges forskingsråd har utlyst YGGDRASIL stipend for utenlandske PhD og yngre forskeres forskningsopphold på 1-10 mnd i Norge for det akademiske år 2010-11. PhD søkere

må være opptatt i et organsiert doktorgradsprogram, og yngre forskere må ha fullført en PhD grad som ikke er eldre enn seks år. Ordningen omfatter søkere fra alle europeiske land (minus de nordiske), samt søkere fra de ikke-europeiske landene Argentina, Brasil, Chile, Egypt, India, Israel, Japan, Mexico og Sør Afrika.

Programmet kan også benyttes av ph.d. kandidater med Cotutelle avtale. Men da kun utenlandske som kommer TIL UiB, ikke våre kandidater som reiser ut. Merk at det ikke MÅ foreligge en signert Cotutelle avtale for å søke, det avgjørende her er forskningssamarbeid. Mer informasjon om utlysingen og søknad finner du [her](#). **Søknadsfrist 17 februar 2010.**

Ny doktorgrad

Prøveforelesning Binh Thuy Dang: What is a species?

Binh Thuy Dang vil torsdag 10. desember holde forelesning over oppgitt emne for PhD graden.

Tittel: What is a species?

Tid: Torsdag 10. desember . Kl. 10:15. Sted: Aud 101, Jahnebakken 5

Bedømmelseskomite: Kjersti Sjøtun, Endre Willassen, Sigrunn Eliassen.

Alle interesserte er velkommen

Avsluttende mastergradseksamen

Petter Lohne: Interactive effect of photoperiod and temperature on growth performance, feeding parameters, blood chemistry and muscle growth in juvenile Atlantic Halibut (Hippoglossus hippoglossus L.)

Petter Lohne holder fredag 11. desember avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i havbruk.

Tittel på oppgaven: Interactive effect of photoperiod and temperature on growth performance, feeding parameters, blood chemistry and muscle growth in juvenile Atlantic Halibut (*Hippoglossus hippoglossus L.*)

Veileder: Albert Imsland. Sensor: Anders Mangor Jensen. Bisitter: Geir Totland

Tid og sted: Fredag 11. desember kl. 11:15, Lite auditorium, 2. etg. HIB.

Alle interesserte velkommen!

Anne Aasjord: Adferd som stressmål: Atlantisk laks under fluktuerende temperaturregime

Anne Aasjord holder fredag 11. desember avsluttende presentasjon av sin masteroppgave i marinbiologi - fiskebiologi

Tittel på oppgaven: Adferd som stressmål: Atlantisk laks under fluktuerende temperaturregime.

Veiledere: Anders Fernö og Thomas Torgersen. Sensor: Geir Lasse Taranger. Bisitter: Magnar Aksland.

Tid og sted: Fredag 11. desember kl. 12:15, Møterom 215G1, 2 etg, HIB.

Alle interesserte velkommen!

Faglige møter

Etikk i forskning og utdanning

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier inviterer til konferanse på Bryggen museum 22. januar 2010, kl. 09.00 – 15. For program [se vedlegg](#). Konferansen, inkludert lunsj, er gratis.

Påmelding til Stale.Melve@fof.uib.no innen 20. desember.

Invitasjon til programkonferanse for Miljø 2015

NFR inviterer til programkonferanse for Miljø 2105 og konferansen er åpen både for deltakere som er og ikke er knyttet direkte til

programmet. *Norsk miljøforskning mot 2015* (Miljø 2015) er et stort og bredt miljøforskningsprogram med hovedfinansiering fra Miljøverndepartementet. Natur- og kulturmiljøet legger viktige premisser for samfunnsutviklingen på både regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. Kunnskap om endringene i miljøets kvalitet, årsakene til slike endringer og tiltak og virkemidler som settes inn for å hindre eller redusere miljøskader, er viktige ledd i utforming av en bedre miljøpolitikk. Miljø 2015 er derfor lagt

opp mer flerfaglig og tverrvitenskapelig enn miljøforskningen tradisjonelt har vært organisert. Tidspunkt 16.-17. februar 2010. Sted: Thon Hotel Opera – Oslo sentrum. Les mer om konferansen [her](#).

Symposium on Climate Change Effects on Fish and Fisheries

PICES, ICES, and FAO are sponsoring a Symposium on Climate Change Effects on Fish and Fisheries in Sendai, Japan, on 26-29 April, 2010. Information on the Symposium, including registration for the Symposium and submission of abstracts for Workshop W2 (Deadline 14 December, 2009) can be found [here](#).

Programkonferansen HAVBRUK 2010

Programkonferansen presenterer nye resultater fra havbruksforskningen, og tema for programkonferansen HAVBRUK 2010 er "Norsk havbruk - ledende i verden - også i fremtiden?". Programmet inkluderer plenumsforedrag av næringspolitisk og forskningspolitisk karakter i tillegg til presentasjoner og diskusjon av resultater på prosjekter. HAVBRUK 2010 retter seg mot forskningsmiljøer, myndigheter, næringsliv og organisasjoner i tilknytning til Havbruk. Næringslivet inkluderer alle ledd i verdikjeden: oppdrettere, leverandører av varer og tjenester, foredling, marked, salg, transport og distribusjon. Målgruppen er primært forskere. Stipendiater og unge forskere inviteres spesielt til å presentere resultater. Tidspunkt 19-21. april 2010. Sted: Rica Nidelven Hotel Trondheim. Frist innsending av bidrag: 15. desember 2009, frist for påmelding: 15. februar 2010. [Her](#) kan du lese mer om konferansen.

MIC: Course in Confocal microscopy

The course is aimed at those of you who want to learn how to use a confocal microscope. A theoretical introduction and training at the microscope will help you get started in the field of confocal imaging either you use the equipment at MIC or at your local institution. Some previous experience in confocal microscopy is an advantage but not required.

When? Week 5: 02.02.-04.02.2010

Where? Molecular Imaging Center, Inst. of Biomedicine, Jonas Lies vei 91, 5009 Bergen

Course fee? 3.300,- (incl. dinner one evening)

The course has limited capacity and **registration deadline** is **17th of December 2009**.

For downloading of the registration form and preliminary program:

<http://www.uib.no/med/mic/meetings/meetings.html>

Registration is completed when the registration form is correctly filled in and sent to mic@uib.no

MNT konferanse

Den 9.-10. februar 2010 vil Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, UiB, arrangere [MNT-konferansen 2010](#), på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Dette er en erfaringsspredningskonferanse som tar opp tema knyttet til rekruttering, frafall og gjennomstrømming innen realfag og teknologi. Konferansen vil bli holdt på VilVite. For påmelding, klikk [her](#).

Summer school programmes

Date	Location	Course title	application deadline
May 18-June June 1	University of Iceland	Introduction to Hydrodynamic Modelling	20 February 2010
June 15-29	University of Iceland	Ecological Modelling	20 February 2010
July 1-22	University of Iceland	Fisheries Ecology: Management and Conservation of Marine Resources	20 February 2010
July 4-20	White Sea Biological	Embryology of marine invertebrates	31 January

Seminar: Bridge over troubled water.

Seminar om forskningsdrevet innovasjon tirsdag 8. desember på VilVite. For påmelding og mer informasjon om seminaret, klikk [her](#).

Sjømatdagene 2010

Norske Sjømatbedrifters landsforening arrangerer SJØMATDAGENE PÅ HELL 19.-20. januar 2010. For program, påmelding og mer informasjon se [her](#).

ASLO and NABS - summer meeting

ASLO and NABS will meet together in 2010 over the dates of 6-11 June in Santa Fe, New Mexico. Abstract Submittal Deadline and Early Registration Deadline is February 12. Read more about the meeting [here](#) and about [here](#).

Symposium on Climate Change Effects on Fish and Fisheries

PICES, ICES, and FAO are sponsoring a Symposium on Climate Change Effects on Fish and Fisheries in Sendai, Japan, on 26-29 April, 2010. Information on the Symposium, including registration for the Symposium and submission of abstracts for Workshop W2 (Deadline 14 December, 2009) can be found [here](#).

Nye artikler

Har du en artikkel, kapittel eller bok som ikke har stått her?
Du kan sende bibliografi og abstract (helst i Word-format) til Jarl så snart du har sidetall.

Hanita Tambi, Gro Anita Fonnes Flaten, Jorun K. Egge, Gunhild Bødtker, Anita Jacobsen & Frede Thingstad: celledform og fosfatopptak

Tambi Hanita, Gro Anita Fonnes Flaten, Jorun K. Egge, Gunhild Bødtker, Anita Jacobsen & T. Frede Thingstad 2009. Relationship between phosphate affinities and cell size and shape in various bacteria and phytoplankton. *Aquat Microb Ecol* 57: 311–320

ABSTRACT: Substrate affinity expresses the ability of an osmotroph organism to compete for a substrate at permanently low external concentrations and is thus a central parameter in conceptual and mathematical models of aquatic food webs. Assuming diffusion transport in the surrounding medium to be the limiting process at low external substrate concentrations, the theoretical maximum affinity (α^{\max}) and its dependence on cell size and shape for a given osmotroph organism can be calculated from Fick's law of diffusion in combination with knowledge of the amount of substrate required to form a new cell. For a non-respired substrate, the actual affinity (α) can also be expressed as the biomass-specific turnover rate of the substrate, $\alpha = (TB)^{-1}$. Combining a measure of biomass (B), with determination of substrate turnover time (T), the affinity can thus be determined experimentally. We used this approach to compare measured with theoretical maximum affinities for phosphate in laboratory cultures of osmotrophic microorganisms. For bacteria and autotrophic flagellates, we found relatively good agreement between experimental and theoretical maximum values, suggesting that diffusion limitation is actually approached in P-limited cultures. Assuming P-free vacuoles, the theory predicts diatom affinities to exceed that of similarly sized flagellates. This prediction is consistent with our experimental observations. Previous reports of diatoms being unsuccessful under P-limited conditions may therefore need a more complex explanation than lack of competitive ability in diatoms.

Marius Karlsen & Are Nylund: karakterisering av genom til laksevirus

Karlsen, Marius, Villoing, Stephane, Rimstad, Espen & Nylund, Are 2009. Characterization of untranslated regions of the salmonid alphavirus 3 (SAV3) genome and construction of a SAV3 based replicon. *VIROLOGY JOURNAL* 6:173

Abstract: Salmonid alphavirus (SAV) causes disease in farmed salmonid fish and is divided into different genetic subtypes (SAV1-6). Here we report the cloning and characterization of the 5'- and 3'-untranslated regions (UTR) of a SAV3 isolated from Atlantic salmon in Norway. The sequences of the UTRs are very similar to those of SAV1 and SAV2, but single nucleotide polymorphisms are present, also in the 3' - conserved sequence element (3'-CSE). Prediction of the RNA secondary structure suggested putative stem-loop structures in both the 5'- and 3'-ends, similar to those of alphaviruses from the terrestrial environment, indicating that the general genome replication initiation strategy for alphaviruses is also utilized by SAV. A DNA replicon vector, pmSAV3, based upon a pVAX1 backbone and the SAV3 genome was constructed, and the SAV3 non-structural proteins were used to express a reporter gene controlled by the SAV3 subgenomic promoter. Transfection of pmSAV3 into

CHSE and BF2 cell lines resulted in expression of the reporter protein, confirming that the cloned SAV3 replication apparatus and UTRs are functional in fish cells.

Gunnar Raddum: karakterisering av økosystem i europeiske alpine innsjøer: geografi versus miljø

Kernan, Martin, Ventura, Marc, Bitusik, Peter, Brancelj, Anton, Clarke, Gina, Velle, Gaute, Raddum, Gunnar G., Stuchlik, Evzen & Catalan, Jordi 2009. Regionalisation of remote European mountain lake ecosystems according to their biota: environmental versus geographical patterns. FRESHWATER BIOLOGY 54: 2470-2493

Abstract: A survey of c. 350 remote high altitude and high latitude lakes from 11 different mountain regions was undertaken to explore species distribution across Europe at a scale not previously attempted. Lakes were sampled for planktonic crustaceans, rotifers, littoral invertebrates and sub-fossil chironomids, diatoms and cladocerans. Each lake was characterised in terms of water chemistry, morphology, catchment attributes and geographical location.

Separate twinspan analyses were undertaken on diatom, chironomid, planktonic crustacean, littoral invertebrate and cladoceran (chydorids only) data to classify sites according to taxonomic composition. For most datasets there was a spatial component to the classification with distinct geographical groups emerging - Norway and Scotland, Finland and Central/Eastern Europe.

Constrained ordination methods were employed to examine how species responded to a range of environmental factors, which were aggregated into a series of component groups - proximal environment (the chemical, trophic and physical attributes of the lake), catchment characteristics and geographical location. Several key environmental gradients were identified, which explained significant levels of the variance across several of the biological groups including dissolved organic carbon (chironomids, planktonic crustaceans), temperature (chironomids and littoral invertebrates), chloride/sea-salt (littoral invertebrates, diatoms and rotifers), lake morphology (all groups), calcium/pH (diatoms), nitrate (chydorids, littoral invertebrates, rotifers and planktonic crustaceans) and fish (littoral invertebrates). In some cases these statistical relationships are likely to represent direct ecological constraints and, in others, it is probable that the environmental variable is acting as a surrogate for some other attribute or process.

Variance partitioning was undertaken to quantify how much of the variation in each biological group could be uniquely attributed to variables representing the proximal environment, catchment characteristics and geographical location. For most groups the location of the lake tends to explain the greatest variation in species composition across the Lake Districts. The proximal environment was also important but, with the exception of diatoms, secondary to location. Therefore, a strong geographical signal emerged from the analyses. Three distinct limno-regions were identified; Nordic (Scotland and Norway), Sub-Arctic (Northern Finland) and Alpine (Pyrenees, the Alps and Eastern Europe ranges).

Our results have implications for the development of regionalisation schemes based on biological responses to environmental gradients; (i) lake 'types' based on environmental factors cannot be extrapolated throughout Europe, even within the relatively narrow gradients found in remote mountain lakes, (ii) biotic response to large-scale variations in environmental conditions, such as those that could be expected with climate change, is likely to vary according to regions because of the biogeographical differences among them.

Kathy Willis: 5300 års regnskogstudie og hvorfor *Symphonia* døde ut på Madagaskar

Virah-Sawmy, Malika, Bonsall, Michael B, Willis, Katherine J. 2009. 'Tales of Symphonia': extinction dynamics in response to past climate change in Madagascan rainforests. BIOLOGY LETTERS 5: 821-825

Abstract: Madagascar's rainforests are among the most biodiverse in the world. Understanding the population dynamics of important species within these forests in response to past climatic variability provides valuable insight into current and future species composition. Here, we use a population-level approach to analyse palaeo-ecological records over the last 5300 years to understand how populations of *Symphonia cf. verrucosa* became locally extinct in some rainforest fragments along the southeast coast of Madagascar in response to rapid climate change, yet persisted in others. Our results indicate that regional (climate) variability contributed to synchronous decline of *S. cf. verrucosa* populations in

these forests. Superimposed on regional fluctuations were local processes that could have contributed or mitigated extinction. Specifically, in the forest with low soil nutrients, population model predictions indicated that there was coexistence between *S. cf. verrucosa* and *Erica* spp., but in the nutrient-rich forest, interspecific effects between *Symphonia* and *Erica* spp. may have pushed *Symphonia* to extinction at the peak of climatic change. We also demonstrate that *Symphonia* is a good indicator of a threshold event, exhibiting erratic fluctuations prior to and long after the critical climatic point has passed.

Christian Jørgensen: nye tankemåter og statistiske verktøy i atferdsøkologien

Zsolt Garamszegi, Laszlo, Calhim, Sara, Dochtermann, Ned, Hegyi, Gergely, Hurd, Peter L., Jørgensen, Christian, Kutsukake, Nobuyuki, Lajeunesse, Marc J, Pollard, Kimberly A., Schielzeth, Holger, Symonds, Matthew R. E. & Nakagawa, Shinichi 2009. Changing philosophies and tools for statistical inferences in behavioral ecology *BEHAVIORAL ECOLOGY* 20: 1363-1375

Abstract: Recent developments in ecological statistics have reached behavioral ecology, and an increasing number of studies now apply analytical tools that incorporate alternatives to the conventional null hypothesis testing based on significance levels. However, these approaches continue to receive mixed support in our field. Because our statistical choices can influence research design and the interpretation of data, there is a compelling case for reaching consensus on statistical philosophy and practice. Here, we provide a brief overview of the recently proposed approaches and open an online forum for future discussion (<https://bestat.ecoinformatics.org>). From the perspective of practicing behavioral ecologists relying on either correlative or experimental data, we review the most relevant features of information theoretic approaches, Bayesian inference, and effect size statistics. We also discuss concerns about data quality, missing data, and repeatability. We emphasize the necessity of moving away from a heavy reliance on statistical significance while focusing attention on biological relevance and effect sizes, with the recognition that uncertainty is an inherent feature of biological data. Furthermore, we point to the importance of integrating previous knowledge in the current analysis, for which novel approaches offer a variety of tools. We note, however, that the drawbacks and benefits of these approaches have yet to be carefully examined in association with behavioral data. Therefore, we encourage a philosophical change in the interpretation of statistical outcomes, whereas we still retain a pluralistic perspective for making objective statistical choices given the uncertainties around different approaches in behavioral ecology. We provide recommendations on how these concepts could be made apparent in the presentation of statistical outputs in scientific papers.

Chitra Baniya & Torstein Solhøy: artsrikdom og høyde for lav i Nepal

BANIYA Chitra Bahadur, Torstein SOLHØY, Yngvar GAUSLAA and Michael W. PALMER 2010. The elevation gradient of lichen species richness in Nepal. *The Lichenologist* 42(1): 83–96, doi:10.1017/S0024282909008627

Abstract: This study of elevation gradients of lichen species richness in Nepal aimed to compare distribution patterns of different life-forms, substratum affinities, photobiont types, and Nepalese endemism. Distribution patterns of lichens were compared with elevational patterns shown by a wide range of taxonomic groups of plants along the Nepalese Himalayan elevational gradient between 200–7400m. We used published data on the elevation records of 525 Nepalese lichen species to interpolate presence between the maximum and minimum recorded elevations, thereby giving estimates of lichen species richness at each 100-m elevational band. The observed patterns were compared with previously published patterns for other taxonomic groups. The total number of lichens as well as the number of endemic species (55 spp.) showed humped relationships with elevation. Their highest richness was observed between 3100–3400 and 4000–4100m, respectively. Almost 33% of the total lichens and 53% of the endemic species occurred above the treeline (>4300m). Non-endemic richness had the same response as the total richness. All growth forms showed a unimodal relationship of richness with elevation, with crustose lichens having a peak at higher elevations (4100–4200m) than fruticose and foliose lichens. Algal and cyanobacterial lichen richness, as well as corticolous lichen richness, all exhibited unimodal patterns, whereas saxicolous and terricolous lichen richness exhibited slightly bimodal relationships with elevation. The highest lichen richness at mid altitudes concurred with the highest diversity of ecological niches in terms of spatial heterogeneity in rainfall, temperature, cloud formation, as well as high phorophyte abundance and diversity implying large variation in bark roughness, moisture retention capacity, and pH. The slightly bimodal distributions of saxicolous and terricolous lichens were depressed at the elevational maximum of corticolous lichens.

Stein Kaartvedt & Arved Staby: studie av fiskeatferd fra ekkolodd på havbunnen

Kaartvedt Stein, Anders Røstad, Thor A. Klevjer, Arved Staby 2009. Use of bottom-mounted echo sounders in exploring behavior of mesopelagic fishes. *Mar Ecol Prog Ser* 395: 109–118

ABSTRACT: We deployed an upward-facing echo sounder mounted on the bottom and cabled to shore in a ~400 m fjord location for long-term studies of small mesopelagic fish and their potential predators. The population of the myctophid *Benthosema glaciale* displayed diverse diel vertical migration (DVM) behaviors, including normal DVM to surface waters at night, reverse DVM in the lower part of the water column in which fish ascended to ~200 m at day, as well as nonmigration of some individuals. The relative prevalence of these behavioral modes varied with season. Acoustic target tracking of individuals in deep water showed that *B. glaciale* was conspicuously inactive and drifted back and forth with weak tidal currents, essentially acting as plankton. Swimming was largely restricted to infrequent short bouts. More active swimming occasionally occurred in the vertical direction, and then in a stepwise pattern. Potential predators in deep water were swimming at speeds of <0.5 body length s^{-1} , with maximum speeds of ~ 1 body length s^{-1} . These results show that submerged echo sounders provide a means of non-intrusively studying both individual and population behavior of deep-living organisms.